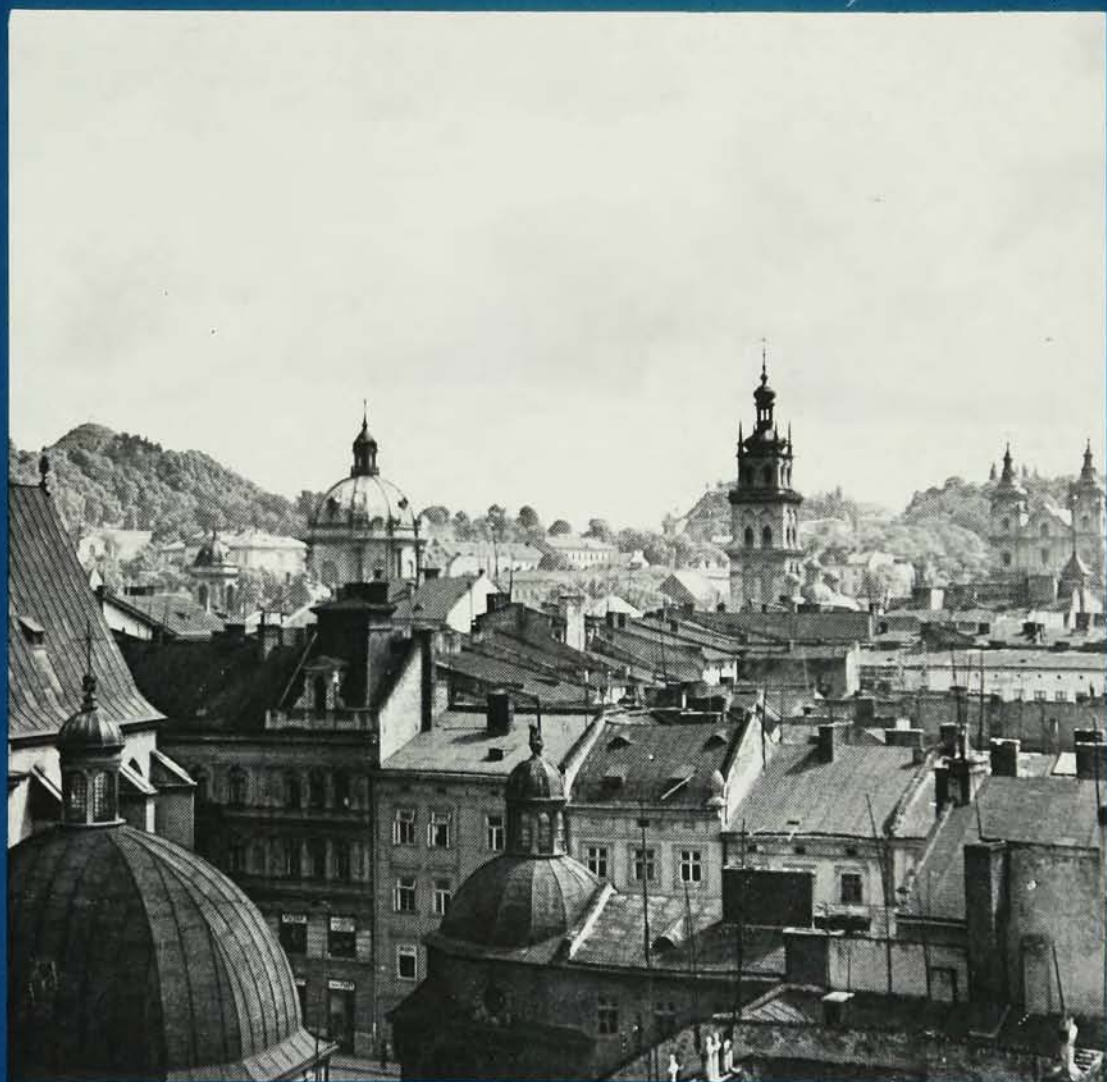

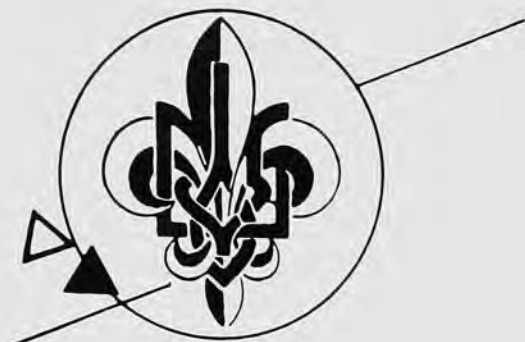
ЮНАК

ЛИСТОПАД — NOVEMBER 1985

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця — всього 10 чисел
в році.
Видає Головна Пластова Булава.

Редагує колегія
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович
Члени редакційної колегії:
пл. сен. Роман Копач
ст. пл. Роман Вашук
пл. сен. Тоня Горохович
ст. пл. Олесь Кузишин
пл. сен. Олександра Юзенів.

- Усі редакційні матеріяли слід слати на адресу головного редактора.
- Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріяли згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

ЗМІСТ

Сторінка

1. Наука — досліди: Володимир Мінкович
2. Володимир Фіцалович: Листопадовий зрив, Богдан Стефанишин: Листопад
3. В. Татомир: Перший листопад, Бандура в Мюнхені
4. Подруга марта: Ми на Володимировій Гірці, у вимріяному Києві...
5. Л. Х-Щ.: Княжий дар для української дівчороти
7. Молоде перо: Спогад про подорож до Львова — Таня Бейлі
10. Проголошуємо 9-ий Конкурс Молодечої Творчості в Австралії
11. Успіхи наших друзів: Адріян Старух і Маркіян Шулякевич
12. Кость Гімелърайх: Подія підчас Голокосту в Україні
13. Я. К.: Владика Р.Москаль відвідав пластунів
14. Чи знаєш Ти про УСП?
16. Хроніка: Теодора Хомяк: Незабутній Листопад
Мирон Рабій: „Ресторан” на Новому Соколі
Подруга Наталка: Пластова Ялинка в Мельборні
18. Веселий куток
19. Спорт: В.К.С.: Леонід Жаботинський
21. Микола Ксеняк: Байки
22. Привіти „Юнакові”
23. З пластового гумору
24. Список датків на Пресфонд „Юнака”

На обкладинці: Львів — Загальний вид

ЮНАК

ЛИСТОПАД — NOVEMBER 1985

Ч. П. 7 (261)

РІК XXIII

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА “ЮНАКА”

\$20.00 американських доларів

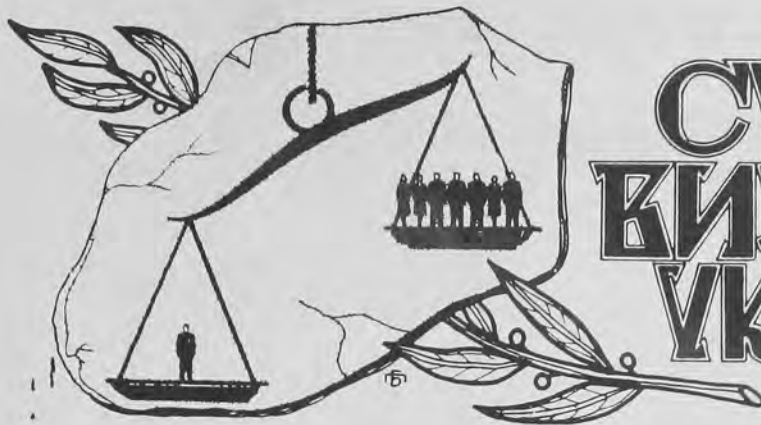
Ціна одного прим. — \$2.00

YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N.Y., 11702. U.S.A.

З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

НАУКА — ДОСЛІДИ ВОЛОДИМИР МІНКОВИЧ

Д-р Володимир Мінкович

Проф. Володимир Мінкович прибув з Європи молодим юнаком зі своєю родиною і поселився в Міннеаполіс. Там закінчив середню школу з відзначенням і з таким успіхом також студії в Міннесотському університеті, здобуваючи три наукові ступені бакалавра, магістра і доктора. Як свою спеціальність він вибрав в царині механічної інженерії ділянку передачі тепла і під опікою піонерів програмування цієї ділянки. Після осягнення докторату проф. В. Мінкович вибрав Іллінойський університет, як місце своєї наукової кар'єри. Там здобув він тричі найвище річне відзначення цілого університету як найкращий педагог. Крім того проф. В. Мінкович від років є чоловічим співробітником двох міжнародних журналів з цієї дослідчої ділянки і він має за собою понад 70 власних наукових статей і розвідок. Цією науковою діяльністю В. Мінкович

здобув собі міжнародне ім'я серед визначних знавців передачі тепла зокрема тоді, коли ця ділянка науки заступлена головню в міжпростірних полетах. Зокрема однак він посвятився приміненні знання і методи застосування комп'ютерської системи в ділянку передачі тепла і від 1978 року він став основником і головним редактором нового міжнародного журналу присвяченого виключно цій проблематиці. В редакції співпрацює понад 30 вчених із усіх країн світу і він здобув широке зацікавлення. Крім того проф. В. Мінкович працює над окремим підручником про застосування комп'ютера в передачі тепла.

Тепер проф. В. Мінкович належить до великої чwórки вчених, яка теоретично й фатично надає напрям розвитку ділянки передачі тепла в цілому науковому світі, ставши при тому сам свого рода центром в тому ж світі. Як такого, його вітають на міжнародних конференціях та окремих лекціях, з якими його часто запрошують різні високі школи та фірми, дослівно в цілому світі.

Усіми тими науковими здобутками нашого молодого вченого пишається Іллінойський університет, бо воно, у свою чергу, підносить міжнародний престиж цієї високої школи.

Останньо появилось про нього обширне інтерв'ю в міжнародному кварталнику „Інженерія передачі тепла“, де автор зі захопленням описує успіхи нашого вченого.

Проф. Володимир Мінкович пластун і є членом куреня УПС „Лісові Чорти“. Перебуваючи молоді роки в Міннеаполісі був там постійно активним у Пластовій Станиці на різних постах. Одружений з пластункою Діяною Шандрою з Чикаго.

ЛИСТОПАДОВИЙ ЗРИВ

І знов вертається річниця
Велика й славна — Листопад!
Немов на небі блискавиця,
Немов потужний водопад.

Ні! Це не блискавка на небі,
Ані не шум це бурунів...
Це зрив народу, що в потребі
Піднявся проти ворогів.

Ідейні наші Усусуси
Встають на прю, ідуть у бій.
Листопадовий Зрив зворушив
Наш княжий Львів, як буревій.

Стріляють кріси і гармати.
Дрижить земля і плеться кров:
„Ми йдемо волю здобувати,
Ми йдемо в бій настрімголов!”

Стрільців завзяття меж не має,
Вітовський всіх вперед веде...
Стрільці двірці уже займають,
І скоро Львів вільний буде.

Нарешті ворог вже розбитий,
Надходить день, минає страх, —
На ратуші прапор розвитий
У синьо-жовтих кольорах.

О, Листопаде, незабутній!
Лишив ти нам Новий Завіт:
Що волю мусимо здобути,
Щоб дочекатись кращих літ.

В столиці Льва, в стариннім місті,
Свят-Юрський дзвін б'є в небеса,
Бо проголошують там вісті,
Що Україна воскресла!...

Богдан Стефанишин

ЛИСТОПАД

У столиці на сторожі
галицькі стоять стрільці,
ждучи відрухів ворожих
із завзяттям на лиці.

А на ратуші високо
рідний прапор лопотить...
Став народ грізним потоком, —
час настав свobodно жити!

Пруть ворожих військ полчища
і зів'яв спонтанний зрив.
Прагнень волі меч не знищить, —
дух героїства знов ожив.

До змагання за державу.
Прийде ще раз Листопад.
Княжий Львові, давню славу
ти відзискаєш назад.

ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД

Сікло осіннім дощем. Таємниче й вороже шуміли сади й каштани при вулиці Крашевського. Десь здалеку скигнів вітер якоюсь відломаною залізною та ліниво поколихував світлом вуличної лампи.

У тьмавому проблиску цього далекого світла проскочили зігнуті юнацькі постаті на противний бік вулиці. Тихо й справно, хіба котрийсь із менших глухо стукнув прикладом кріса об вуличний камінь. Станули біля залізної огорожі казарм, з відбезпеченими крісами, зверненими у вікна великої будівлі, — насторожені, але рішучі. Ось зняли варту: четар, підхорунжий і рій юнаків ідуть перебирати владу. Довго минало тієї півгодини, але врешті — світло у вікнах, гамір багатьох голосів — а ми стоїмо, немов у сталь закуті. Вкінці від будинку надійшов

підхорунжий і повідомив, що вояки склали зброю. Небавом із тих казарм вийшов стрункими лавами відділ вояків і пластунів, щоб далеко за містом перебрати до своїх рук артилерійські казарми. А як було на інших місцях? Видно, що добре, коли не чути стрілів.

Біля сьомої години з брами Народного Дому вибіг „пугач” із прапором у руках. Біг щосили в сторону ратуші. Зі страху, чи з радощів — не знаємо.

На міській ратуші замаяв синьо-жовтий прапор.

Вулицями міста в сторону залізничного двірця йшов безпечним кроком один із „пугачів”. Підковані цвяхами чоботи різко вибивали такт на пішоході. На розі вулиці Третього мая і Залізничної, біля Віденської каварні стоїть на стійці Івась П. Мазепинка на носі, кріс у руках, багнет на ньому, на цілу свою довжину понад головою. — „Гей, друже! Поляк із заду тебе знаходить, а ти не бачиш? — крикнув зненацька „пугач”. Підняв Івась з-над носа шапку, боязко глянув поза себе — нікого немає. З великою старанністю зложив мазепинку вдвоє і впхав за пазуху. „Це братова” — каже. А дощик мжив...

Згодом з-поза осінніх хмар вийшло сонце, — наше Сонце Золоте. Радісний гамір вулиці, схвильовані вигуки, де-не-де на обличчях сльози — а на стійках юнаки, — мовчазні, рішучі й суворі.

Такі молоді, ще напів дитячі обличчя... й суворі.

Із збірки „Юнацтво в обороні рідної землі”. Філадельфія 1960

Упорядкував В. Татомир

БАНДУРА В МЮНХЕНІ

Від 8 до 19 липня у Вільному Університеті в Мюнхені відбувся курс під назвою „Порівняльний фольклор: Українська народня пісня і бандура.” Курс організували спільними зусиллями УВУ і Товариство Українських Бандуристів, організацією, яка ставить собі завдання зберегти і розвивати українську культуру в ділянці музики й бандури. Викладачами на курсі були д-р Віктор Китастих з Каліфорнійського університету у Санта-Барбарі (голова Т-ва Бандуристів) і Юліян Китастих, викладач гри на бандурі в Нью-Йоркській школі кобзарського мистецтва. Кожного дня під час курсу відбувалися три-годинні лекції на різні теми:

- Українська народня пісня у контексті європейських народних пісень,
- Поетика та символіка народних пісень
- Історичні пісні та їх значення для знання української історії
- Думи, кобзарство та розвиток бандури тощо.

Крім самих лекцій, щоденно відбувалися три-годинні практичні класи гри на бандурі та вечірні дискусії про майбутнє бандури, української культури, політики й музики, а також хоровий спів. Курс закінчився концертом учасників при переповненій залі.

Подібний курс уже відбувся минулого року, проте цього року він був особливо успішним: прибуло понад 18 учасників з Німеччини, Голландії, Бельгії, Франції, Англії, Італії та ЗСА. А зроблені кредити вперше прийматимуться американськими університетами.

Товариство Українських Бандуристів планує подібний курс і в ЗСА влітку 1986 року. Зацікавлених просимо писати на адресу:

Society of Ukrainian Bandurists.
84-82 164 th St.,
Jamaica, N.Y. 11432
U.S.A.

МИ НА ВОЛОДИМИРОВІЙ ГІРЦІ, У ВИМРІЯНОМУ КИЄВІ...

Площа Богдана Хмельницького.
Софійський собор — пам'ятник архітектури XI ст.

— Ну й спиш же твердо!... Вставай! Ми в Києві! Шкода часу на сон!.. — будила Марта Миросю, не можучи дочекатися її пробудження. — Я тобі бажала чудового сну, а сама?.. Ой, що я бачила у сні!.. Снилися ті вчорашні хлопці, що ми їх зустріли. Знаєш, ніби то були ми на Володимирській гірці. Віктор — той говірливий, мав хрестик на шії, деклямував вірш про святого Володимира. А коли закінчив, показав рукою на степ і пояснив, що поетові здавалося, що св. Володимир був дуже сумний, він зійшов з п'єдесталу і пішов десь далеко. Щось мені пригадується — ми читали якийсь такий вірш... Може справді ці хлопці не є атеїсти. Збираймося швиденько, мусимо порозмовляти з п. Нагірною.

Дівчата швидко зібрались і вже були під дверима вчительки, чекали, щоб разом з нею зійти до їдальні.

— Пані Нагірна, — чи ми вивчали такий вірш про пам'ятник св. Володимира? Мені приснився сон, що ми були біля нього з тими київськими хлопцями, і Віктор деклямував чудово. В нього був на шії хрестик. Чи він віруючий? — не могла заспокоїтися Мирося.

— Усе може бути, діти! Але хрестик тут носять і атеїсти, вважаючи його модною оздобою, відповіла сумно п. Нагірна. — Але це ж тільки сон. Ти, мабуть чула те, що я оповідаю про моду, от приснилося тобі, Миросю. А вірш той ми читали — це чудова поезія Михайла Драй-Хмари, „Поділ” називається. Знаєте — це стара ділянка Києва над Дніпром з правого берега.

Розмова увірвалася, коли всі зібралися довкола столів. Молодь весело віталася, гомоніла, голосно висловлювала своє захоплення, дивлячись на стіну, удекоровану керамічними барвистими тарілками:

— Дивись, які чудові тарілки! І скільки їх! Я

*Зачудувався Володимир-князь;
уздрівши з кручі променисту в'язь:
„Які чудесні, огняні простори!
А я... Пощо мені та височінь?
Померк мій хрест і потемніли гори...”
І, знявшись, він пішов у далечінь...
Михайло Драй-Хмара: Поділ*

мушу запитати когось! А кожна інша, нема ані однієї пари, щоб була однакова. Моя мама керамістка, о, я їй оповідаиму про це! — був вигук юначки Віри.

По сніданку туристи були на Володимирській гірці. Микола — провідник групи з „Інтуриста” (гід) розповідав про історію Києва і ролі в ньому Володимира, але мало хто слухав його. Очі всіх були звернені на чудову панораму Лівобережжя, на плесо Дніпра і на синяву далечінь степу. Кожний був думками там, де уява малювала образи з прочитаних книжок, з лекцій у школі, з розповідей про минуле й сьогочасне та про природу України.

— Уявити собі, що тут, де ми стоїмо, можливо стояли Кий і Щек і Хорив, рвала квіти Либідь, йшли лави дружинників, гарцювали коні козаків. Богдан вів своє військо після перемог над поляками... — шептав Юрко Ігореві. — Але слухаймо провідника. Він щось цікаве каже про пам'ятник.

— З лівого берега, зближаючись до Києва, кожний найперше бачить пам'ятник Володимира. Він високий 70 метрів понад рівнем ріки, сама скульптура заввишки 4.5 метрів, важить 6 тон. Зроблена вона з міцної бронзи, а стоїть як бачите, на квадратних залізних плитах. Володимирова одяга оздоблена чудовою різьбою. Її не можна було побачити зблизька, завелика віддаль, але в 1970 році восени Іван Лисенко — наш журналіст зміг зфотографувати його зблизька. І знімки можна купити в книгарнях, вони поміщені в книжках і журналах, — оповідав провідник.

— Чекай, я запитаю його — чи він щось скаже про те, — чи будуть у Києві святкування 1000-річчя Християнства — озвався тихенько відважний завжди юнак Микола. І поки Юрко встиг щось йому відповісти, той випалив:

— Пане провіднику, чи в Києві приготуються до великого Ювілею 1000-річчя Хрещення України?

Інтурист подивився на юнака, усміхнувся і, протягуючи слова відповів:

— Може хтось і буде святкувати це з віруючих. У церкві зроблять параду, але великого всенародного свята не буде, бо в нас майже всі люди не є віруючими.

Та відважний запит Миколи на тому не скінчився. За ним запитала і Таня:

— А нам казали наші вчителі, що християнство принесло всім людям велику культуру, добро. Як це так, що у вас цього не цінують і не святкують? І чи то правда, що всі люди атеїсти у вас? І вони стали поганами?..

— Я не спеціаліст у цій справі. Давайте поїдемо далі. Побачимо славу будівлю, заповідник, св. Софію.

В автобусі по дорозі не було оживленої розмови. Панувала тиша. Кожний думав своє. А коли прибули до святині, з'явилися хлопці — Віктор і Петро. Вони

замішалися між туристами, Віктор відразу тихо запитав:

— Ну, як, дівчата, багато мудрого почули? — запитав тихенько Віктор.

— Мудрого?... — озвалася Марта. — А ви також атеїсти? — несподівано впало її друге запитання.

— Про це будемо пізніше, коли буде змога — нахилившись до Марти, прошептав Віктор. — Хрест — історія нашого народу, символ зв'язку багатьох поколінь. Воно принесло гуманізм, любов, зброю проти зла і насильства. Ну, зустрінемося по вечері біля готелю. — Потиск рук, і хлопці зникли.

Подруга Марта

КНЯЖИЙ ДАР УКРАЇНСЬКІЙ ДІТВОРИ У ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТІЯНСТВА В УКРАЇНІ

Дар цей задумали й приготували для всіх українських учнів Рідних Шкіл діаспори наші Жінки та Матері, зорганізовані в Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО). Нагод до такого обдарування є аж три: 1) 1985 р. проголошений Роком Молоді в усьому світі; дорослі стараються краще зрозуміти проблеми і потреби молодого покоління, виявити йому свою увагу та підтримку в його змаганнях до самоздійснення та духової зрілості. Зробити своїх нащадків справжніми спадкоємцями вселюдської духової спадщини. Наша українська спільнота і наша молодь не є винятками у всесвітній проблематиці. Навпаки, до всіх загальнолюдських труднощів у нас додається ще й невимовно важке завдання виховати молодь поза Рідним Краєм у дусі традицій та змагань свого народу. Тому, 1985 рік та його гасло особливо актуальні й для нас і треба його належно використати.

2) Друга нагода, це недалекий вже ювілей Тисячоліття Християнства в Україні. Відзначення його вже підготовляють наші установи, кожна в своїй питомій ділянці. Та може, чи не найважливіше, щоб наша молодь, майбутні члени та провідники народу, знайшли також своє особливе відношення до ювілею цієї переломової події, щоб відчули в своєму власному житті й світосприйманні живі й діючі її сліди.

3) І третя причина, це пекуча і щораз пекучіша необхідність, зацікавити нашу сучасну дитвору — шкільну молодь українською книжкою. Без української книжки, як і без мови, годі думати про вдержання нашої національної свідомості на майбутнє. Тому упадок зацікавлення українською

книжкою в нашої дитвори й молоді, це **грізний симптом**, його треба негайно лікувати. Дитячих книжок є в нас подостатком, а чого тільки недостає, це того звена, яке пов'язувало б зусилля й успіхи Об'єднання Працівників Літератури для Дітей та Молоді із життям та зацікавленнями нашої дитвори.

Беручи до уваги всі ці наші потреби, СФУЖО дарує в цьому році українській дитині пам'ятку, книжковий знак „екслібріс”. Він у дуже великій мірі відгукується на завдання сучасної хвилини. Він звертає увагу дитини на близькість небувалої події: закінчення першого тисячоліття християнства в нашому народі, та вступу в друге.

Відома мисткиня пера і пензля, Ніна Мудрик-Мриц, зуміла надхнути картинку екслібріса глибокою символікою. Вона ж вирізняється поміж нашими мистцями особливо тонким розумінням дитячої душі. Навіть самі кольори екслібрісу мають свою вимову: по два відтінки синьої й золотої, ясний і темний. Це кольори нашого прапора та знак протиставлення світлого княжого минулого, обставини, що в них княжа Україна прийняла Христову віру, — до сьогоднішньої доби руїни. А рівночасно, це поклик до нового, світлого майбутнього, що надією на нього ми живемо.

Вгорі на екслібрісі бачимо відомий пам'ятник князя Володимира над Дніпром та золотOVERХу церкву Благовіщення над Золотими Воротами. Це знак могутності, політичної і духової, княжої України, а рівночасно і натяк на відому легенду про лицаря Михайлика, який колись знову принесе на списі Золоті Ворота та поставить на належному місці. Це образи з перспективи віків. А на передньому тлі картинки — Золоті Ворота в сучасному

зруйнованому вигляді. Дарма, що більшовицька влада обіцяє відновити їх руїни, для очей туристів. Духової натуги християнської України вона не зуміє відновити. А хто це зробить, вказує мисткиня на самому переді картинки: двоє українських дітей піддержують великий хрест. Їх постава нагадує образ Святого Апостола Андрія Первозванного, як він, згідно легенди, застромив хрест на Київських горах та прорік благословення цьому місцеві. Завдання сповнити це пророцтво про благодать Божу над Україною, лежить саме на наших дітях: застромити наново хрест над Дніпром.

Картинка оформлена графічно мистцем Романом Завадовичем молодшим, сином недавно померлого найбільшого нашого дитячого письменника, Романа Завадовича. Місце цього твору на першій, вільній сторінці української книжки кожної української дитини в діаспорі. А якою ж радістю була б ця наліпка для дітей в Україні!... Під картинкою призначене місце на підпис імені дитини, власника-власниці книжки. Це навчить хлопця чи дівчинку більше цікавитися книжкою, цінити її, збудить бажання здобути собі власну якнайбільшу бібліотеку.

Знаємо, що складні високомистецькі екслібриси виготовляють, на особисте замовлення, мистці графіки для визначних книголюбів, книгознавців, учених, письменників. Варто хоч би згадати незвичайно цінний альбом екслібрисів сучасних

визначних українців, що його видав на чужині мистець Богдан Певний. Екслібриси, це знак належного культурного рівня. І саме наші діти матимуть змогу набутися цю культурну звичку вже змалку.

Оце і є княжий дар, у пам'ять княжої слави, від СФУЖО нашої шкільній дівчорі, задуманий він із великою любов'ю і старанням, в надії, що при належному підході виховників, учителів, діти матимуть з нього радість і користь.

Екзекутива СФУЖО в порозумінні з Світовою Координаційною Виховно Освітньою Радою при СКВУ, вислала (належну кількість екслібрисів) всім Складовим Організаціям — членам СФУЖО, щоб вони в порозумінні з місцевими

Шкільними Радами і Управами Рідних Шкіл в діаспорі, вручили цей дар СФУЖО, безкоштовно, всім учням Рідних Шкіл. Долучено їм і пояснення для вчителів.

Однак знаємо, що багато українських дітей неохоплені Рідними Школами з різних причин. Тому батьки, які бажали б набутися цей цінний книжковий знак для своїх дітей з поясненнями, або більшу кількість то можуть його замовити в СФУЖО на поданій адресі:

WORLD FEDERATION
OF UKRAINIAN WOMEN'S ORGANIZATION
P.O. Box 261 Postal Station "M"
Toronto, Ontario — Canada M6S 4T3

Л.Х-Щ.

ЧИ ВИ ПЕРЕЧИТАЛИ ЦЕ ЧИСЛО „ЮНАКА”?

Якщо так, тоді спробуйте відповісти на такі питання:

1. Хто видав екслібрис — наліпку на книжки для українських дітей і з якої нагоди?
2. Що найбільше відчула Таня Бейлі перебуваючи в столиці України-Києві?
3. Що влаштовують пластуни в роковини Листопадового Зриву?
4. В якому спорті змагався успішно Леонід Жаботинський?
5. Який курінь УСП-ок щорічно складає щирі пожертви на „Юнака” з нагоди своєї курінної ради?

СПОГАД ПРО ПОДОРОЖ ДО ЛЬВОВА

Замкнувши хату на всі можливі замки, ми вирушили нашим автом о 12-й годині на летовище Маскот у Сідней. Це була п'ятниця, 9-го серпня, 1984 року. Ми не снідали, бо через хвилювання ніхто не відчував голоду. Після годинної їзди ми приїхали на летовище. Нас було п'ять осіб: мама, тато, баба, брат Адріян і я. Ми мали з собою п'ять великих валіз і п'ять дорожніх торбин.

Моя була найтяжча, бо я мала там шкільні підручники, щоб вчитися в дорозі. Урядовці перевірили наші папери, забрали валізи, і ми пішли через браму з радаровим приладдям, яке голосним дзвінком ловило людей, які мали при собі зброю. Коли проходив тато, дзвінок задзвонив і його затримали. Виявилося, що він мав у кишені металеві гроші.

Коли літак „Сінгапур“ заповнився пасажирами, ми рушили вгору, до неба! Протягом кількох хвилин ми мали наші коліна нарівні з підборіддями, а це не було приємним.

День був безхмарним, і я глянула крізь вікно на Австралію. Вона була покрита латками ясної й темної зелені, а поміж нею, як сіра нитка, дорога, при якій лежали де-не-де менші й більші містечка. За кілька годин вигляд землі змінився: вона стала сіра, поморщена пустеля. Та ось ми влетіли в сніжнобілі хмарки, і вони закрили той поганий краєвид.

У Сінгапурі ми сіли на летовище по одинадцятій годині ночі і поїхали автобусом до готелю. Дорога була довга — 25 клм. — і добре освітлена. Я все подивлялася Мельборн, який має багато дерев при дорогах, але то було ніщо в порівнянні з Сінгапуром. Всі рослини тут такі оригінальні, що їх можна побачити у нас хіба в ботанічній книжці. Наступного дня після сніданку ми пішли оглядати місто, поділившись на дві групи: я пішла з бабою, і ми загубилися. Мама й тато шукали нас дві години. Той випадок не обійшовся без плачу.

По обіді ми поїхали на летовище і всіли на советський літак Аерофлоту, що летів до Москви, куди їхало багато москалів з Австралії. Обслуга літака говорила до них і між собою російською мовою. До нас вони говорили англійською. Ми летіли дуже довго. Раптом нас почало перехилати то вправо, то вліво, а потім почувся сильний гук, як з гармати, і ми полетіли вниз. Здавалося, що серце вискочить горлом, а за ним і все інше, що під серцем. Хтось із пасажирів кричав, а мій брат плакав. На

щастя, літак відновив рівновагу, і ми з малим гойданням сіли на летовище в Бомбеї. Воно було покрите водою після зливи, а десть далеко ще гриміли громи. Я догадалася, що наш літак потрапив у бурю з громами, тому нас так кидало. Якби нас були попередили, що пролітаємо бурю, було б менше страху. Але баба казала, що в Радянському Союзі людина не має ніякої вартости, тому її переживання нікого не цікавлять.

Ми мусіли зійти з літака й чекати цілу годину в коридорі, де повітря було дуже нечисте від поганої каналізації. Я була рада, коли ми пішли назад до літака. Летіли всю ніч, а о 5-й годині ранку прилетіли до Москви. Нас повели „гусаком“ вузькою доріжкою поміж стіною і бар'єром, через велику слабо освітлену залю. Стеля була низька й покрита мідною лускою, а може чимось іншим, але відгомін наших кроків відбивався в темряві голосно й далеко. Було дуже неприємно, і мені здавалося, що дорога страшенно довга.

Нарешті, ми добилися до виходів, при яких були контролери. Вони сиділи в дерев'яних будках, і пасажирів подавали їм пашпорти попід шибу вікна. Вони питали про прізвище і довго придивлялися до особи та фотографії. Бабу питали, як вона дісталася до Австралії.

Вони були молоді, одягнені в жовто-зелені мундири і слабо говорили по-англійському. Контроля великих валіз тривала три години, бо пасажирів витягали всі речі аж до дна. Ми були останні в нашому ряді, і нам сказали відкрити тільки багажі. Баба казала, що вони респектували тата, бо він англієць.

Ранок у Москві був холодний, але соняшний. Нас із багажем всадили до малого автобуса, і з інтернаціонального летовища ми поїхали до малого, щоб дістати літак до Львова. Ми з подивом оглядали густі європейські ліси по боках широкої дороги. Коли проїхали 40 клм., нас висадили і сказали чекати з багажем у почекальні. Там ми пересиділи до 5-ої год. по полудні, бо наш літак на сто осіб було заповнено пасажирами з Канади. Баба сказала, що то українські „прогресисти“ з Канади, яких тут шанують. А тому я думаю, що вони не дуже добрі українці.

Сім годин — це досить часу, щоб до всього приглянутись. Почекальня стара, із знищеною ка'яною підлогою. Верхня фарба із стін місцями відпала, і показався інший колір під сподом. Жінки,

які там працювали, були старші віком і розмовляли між собою дуже голосно.

Нагорі, над нами, був ресторан, стояли там столики й стільці, а за скляною лядою лежав сирій хліб, недбало порізаний на малі шматочки, які висохли, а на них лежали кусочки вонючої риби. Неприємний запах з того йшов по всій залі. Товста двадцятитонна жінка кидала їх без паперу голодним пасажирам. Інша, трохи тонша, продавала кольорову воду, яку називали „лемонад“. Склеп при летовищі був відчинений, але жінка, яка там працювала, читала книжку і щось бурмотіла до мами, певно, щоб їй не перешкоджала. А баба навіть не хотіла туди увійти.

Я була дуже рада, коли після 5-ої години ми всідали до літака на Львів. Але ж і був це літак! На сто місць було близько 50 пасажирів. Він був брудний і старий, а на додаток всю дорогу тріщав. Я думала, що він розсиплеться в повітрі. Тут і там літали оси, з якими треба було воювати. Крім нас, всі розмовляли російською мовою. Окрім пілота, не було ніякої обслуги, а також і не було рятункових поясів. Ми летіли біля півтори години. На землю сіли зовсім гладко, хоч саме летовище не було таке. Ми пішли до почекальні, яка була трішки більша, ніж ті, що ми маємо на зупинках поїздів в Австралії.

Всі багажі було викинено на середину летовища, а літак від'їхав десь далі. Пасажири трохи чекали, а тоді пішли на вулицю і бічною фірткою на летовище до своїх багажів. Баба і Адріян пішли за ними. Наші валізи мали колеса, тому брат легко тягнув їх аж чотири разом. Один з таксирів сказав щось по-російському, з чого я зрозуміла тільки слово Нью Йорк. Баба була зла. Вона сказала, що в Україні, а головню у Львові він повинен говорити українською мовою. Він на те усміхнувся. То був якраз той таксир, що мав нас забрати до готелю „Інтурист“. Тут в самоході він дістав більше науки про мову. Я пізніше записала те речення російською мовою, що маму так поіртувало. Ось воно те: „Сматріте, какой мальчік! Наверно много таких імеет Нью-Йорк.“ Це значить: „Дивіться, який хлопчик! Певно, багато таких має Нью-Йорк!“

У всякому разі, наука не пішла в ліс. Під час нашого побуту у Львові, він заговорив до нас уже українською мовою.

Готель був чистий, але дуже старий. Підлога в кімнатах скрипіла, хоч була прикрита всякими хідниками. Ми залишили там свої багажі і пішли сходами вниз до ресторану. Там не було гостей, але поруч у великій залі було їх повно. До нас вийшов молодий кельнер і сказав, що пора вечері скінчилась і в кухні вже немає нікого. Ми сказали, що ми дуже голодні, бо в Москві не їли весь день. Він усміхнувся і сказав, що піде сам до кухні й пошукає щонебудь.

Я побачила, що тут є добрі люди — інший світ. За двадцять хвилин він приніс нам трохи смаженої картоплі, трохи клюсок, яєшні, квасної капусти, шматочки м'яса і досить хліба, а до пиття — воду з малиновим соком. Братові приніс кусок чоколядового торта з весільного стола у великій залі, де була весільна гостина. Ми йому розказали про життя українців в Австралії. Добре повечерявши, ми пішли до спалень на нічліг.

Баба була рада, що москалі ще не змінили цілком галичан.

Наступного дня, після сніданку, ми пішли до Катедри св. Юра. По дорозі зайшли у вузьеньку коротку вуличку, де стоїть Музичний інститут ім. М. Лисенка, але до середини нас не впустила непривітна московка.

Львів — Церква св. Юра — входяча брама

Коли ми прийшли до дверей Катедри, вона була закрита, але крізь залізні ґрати ми побачили кілька старших жінок. Вони чистили кам'яну підлогу. На наше прохання, вони впустили нас до середини. Церква була багато прибрана чудово вишитими рушниками й обрусами. Іконостас був свіжо позолочений, а також образи та ікони при столах.

Баба показала нам образ Ісуса Христа, який намалювала мати митрополита Андрея, графиня Шептицька. Жінки хотіли знати, звідки ми приїхали, і ми їм розповіли і розпитували також їх. Вони казали, що кожної неділі є співана Служба Божа, що їх діти рідко ходять до церкви, що забувають щоденні молитви. Вони говорили чистою українською мовою й дуже дивувалися, що ми так добре знаємо свою мову, живучи в Австралії.

По виході з церкви баба показала нам палату митрополита Андрея, в якій він переховував жидів під час німецької окупації. З майдану св. Юра ми пішли вулицею вниз, перейшли парк ім. І. Франка й вийшли до університету його імені. Половина того будинку була обкладена дошками, бо його ремонтують уже кілька років. Навпроти, на майдані, стоїть гарний пам'ятник поетові, а біля нього квітники з яскраво червоними квітами.

Львів — Церква св. Миколая

Рухливими вулицями, по яких їздять дуже переповнені трамваї, бо за три копійки можна переїхати ціле місто, ми вийшли на широкий бульвар, засаджений деревами та червоними квітами. Наприкінці бульвару великий майдан, а посередині будинок опери ім. І. Франка. З огляду на туристів його відновлено зверху, але в ньому вже чотири роки немає вистав, бо будинок западається в річку Полтву, яка попід ним пропливає і служить за каналізацію міста. Це сказав нам по секрету один львов'янин.

Пам'ятників своїм героям вони понаставляли повно по місті, а будинок опери западається, хідники на вулиці понижені, каміння по вулицях повикручуване так, що небезпечно переходити в черевиках з високими підборами, бо можна поламати ноги. Так господарюють вороги! Звідти ми пішли попри рештки широкого муру, який збудував король Юрій проти татарських нападів.

Недалеко від муру стоїть пам'ятник І. Підкови. Не дійшовши до самого Ринку ми скрутили вліво на Краківську вулицю, де колись жиди мали свої крамниці і будки з крамом. Мені було трохи дивно, коли баба показала на тій вулиці церкву, в якій вінчалась моя прабаба. Ми не могли зайти до

середини, бо було на Богослуженні багато людей. Навпроти тієї церкви стоїть мала темна каплиця з грубими мурами, яку збудував король Лев для своєї жінки малярки-католички.

На ринковім майдані, посередині, стоїть великий будинок уряду, з вежею і годинниками, а перед входом — два кам'яні леви. У чотирьох кутах майдану круглі басейни, а в них стоять мітологічні статуї богів з водограєм. А навколо квітники з червоними квітами. Де-не-де стоять групами величезні, мабуть столітні дерева. Навколо майдану стоять старі будинки, яким 300-400 років. Вони мають довкола вікон і під бальконами грубо накладені орнаменти.

Далекий бабин родич взяв нас автом на прогулянку по околицях Львова. Я з подивом оглядала чудову природу: тополі, дуби, липи, верби при дорогах, а за ними яскраво зеленіли травною поля після жнив. Родич запросив нас до ресторану без даху, але під великими дубами. Вечеря була смачна, але ми мусіли скоро їсти, щоби пташки, що були на деревах, не попсували нам їжі.

Він показав нам також могилу композитора В. Івасюка на Личаківському цвинтарі. Вона була засипана квітами. Наступного дня баба поїхала з ним до Берестечка на Козацькі могили, а ми з нашим таксирем — в Карпати. Їдучи автом, я бачила, як люди везли кіньми на фірах солому. Ми минали дерев'яні хати, які мали гарно різьблені стіни й двері. Біля хат паслися білі гуси. Мій тато зфотографував дві дерев'яні церкви і криницю при дорозі під час їзди автом, бо таксир не хотів стримувати авта.

Переїхавши Сколе, ми опинилися в карпатському лісі. Не описую краси того лісу, бо я того не зможу. Скажу тільки, що як шелест дерев-велетенів доніс до нас голос дзвону з церковці з долини, де було село, то мама хотіла плакати від зворушення. Навколо тихо, мирно, приємно і трудно повірити, що десь є зло, вороги і велике горе людям. Ми повернулися по дев'ятій вечора, надворі ще був день. Тут можна щадити на світлі. Зате з водою у Львові погано. Управа міста пускає воду між годинами 6-9 вечора. Тоді мешканці наповнюють ванни, відра й баняки водою.

На вітринах крамниць я оглядала шкільні уніформи. Вони, здається, для всіх шкіл однакові. Дівчата носять білу блюзку, чорну суконку без рукавів, а зверху фартушок, а навколо шиї — червоний шалик. Хлопці мають чорне вбрання і теж той шалик. Я дуже хотіла, щоб мені батьки купили бандуру, але нам сказали, що сюди доставляють бандури раз на кілька років. А коли ми прийшли до крамниці з музичними інструментами, то нам сказали, що того ж дня по полудні привезуть бандури. Це була правда. Тато купив мені концертну

бандуру за 240 карбованців. Другу купили якісь українці з Аделаїди. Щоби братові не було кривди, йому купили також, але звичайну. Так ми з Австралії випадково викупили всі бандури Львова.

Для мене побут у Львові був дуже приємний під кожним оглядом, а мама й баба придбали собі несподіваних друзів.

Потім ми поїхали до Києва. Київський готель „Либедь” гарний, модерний. Навколо широкі вулиці, бульвари з тополями, великі гарні будинки, чудові парки з квітами, де по деревах скачуть вивірки, а також повно пам’ятників советським героям.

Ми їздили автобусом до Печерської Лаври, ходили в підземелля, бачили кості померлих ченців. Деякі з них за шклом мали на собі ризи й виглядали, як мумії. Всі церкви були закриті, навіть Собор св. Софії. Золоті ворота видно було з вікна готелю. Київ на вигляд чудове місто, але лишив у мене почуття

чужини. Певно тому, що всі говорять поросійському, і я їх не розуміла.

Мій брат мав щастя стрінути в парку хлопця свого віку — 12 років — який запитав його українською мовою, як вийти з того парку на вулицю. Адріан був здивований і сказав:

— То ти тут живеш і свого парку не знаєш?

— А то ж і є, що я тут не живу, — сказав хлопець, — моя хата в Нью-Йорку.

Таня Бейлі, 14 років.

Цей її спогад дістав першу нагороду на 8-му Конкурсі молодечої творчості, який проголосив Літературно-мистецький клуб ім. В. Симоненка в Мельборні. Розгляд творів відбувся 15.7.85 р.

ПРОГОЛОШУЄМО 9-ИЙ КОНКУРС МОЛОДЕЧОЇ ТВОРЧОСТІ в Австралії

Виховання літературних талантів, літературного доросту, нашої молоді, то в наших обставинах — одно з найважливіших завдань нашої спільноти. Це турботи про наше майбутнє. Спільнота без своїх письменників, журналістів, кореспондентів, без своїх видань та своєї преси — мертва маса. Тим часом попередні конкурси показали, що серед наших дітей і молоді є здібні й талановиті автори, які здобувають нагороди, а їхні твори охоче передрукуюють наші молодечі журнали та наші часописи як тут, в Австралії, так і в Америці, Канаді та Європі. Тож з тією метою Літературно-мистецький клуб ім. Василя Симоненка в Мельборні проголошує 9-ий конкурс молодечої творчості на таких умовах:

1. У Конкурсі можуть брати участь три групи учасників щодо віку: від 12 до 16-ти років; від 17 до 20-ти років і від 21-го до 25-ти років.
2. Конкурс проголошуємо на всі прозові жанри: оповідання, новеля, казка, гумореска, спогад, нарис або репортаж (подорож до табору чи по країні, перебування в таборі, екскурсії тощо), а для старшої групи й есей.

3. Розмір твору: не менше 500 слів, написаних або надрукованих на машинці через три інтервали (відступи), з одного боку аркуша, українською мовою в двох примірниках.

4. На рукописах чи творах необхідно написати, крім назви, вигадане прізвище (псевдо) або гасло, скільки років автору, а в доданому закритому конверті написати справжнє прізвище й вигадане, скільки років, адресу, де навчається або працює.

5. Для кожної вікової групи призначаємо по три нагороди: 100 доларів, 60 і 30.

6. Термін подачі творів — до 1-го березня 1986 року.

7. Жюрі Конкурсу складається з членів Клубу. Твори надсилати на адресу голови Клубу:

Mr. D. Nytkenko, 36 Percy St., Newport, Vic. 3015

8. Одночасно звертаємося до організацій та громадянства про пожертви на оплату нагород, бо після попереднього конкурсу та одержання двох пожертв у касі, на фонді конкурсів маємо лише 290 доларів, а треба 570.

**Літературно-мистецький клуб
ім. Василя Симоненка в Мельборні**

АДРІАН СТАРУХ

Ст. пл. Адріан Старух з нагородженим моделем української церкви

18 травня 1985 року, на стейтових змаганнях у Вірджинії, ЗСА ст. пл. Адріан Старух, учень четвертого року Гровтон середньої школи в

Александрії, Вірджинія, отримав першу нагороду за свій архітектурний модель. Хоч це вже третій рік підряд, що Адріан отримав нагороду, цього року вона мала особливе значення, бо це нагорода за виготовлення моделю української дерев'яної церкви.

Коли після вручення нагород Адріана запитали чому він вибрав саме цей проєкт, він відповів: „Я хотів виклик — зробити щось інакше, — пов'язати традиційне з модерним, поєднати минуле з майбутнім. Більшість моїх товаришів вибрали моделі торговельних центрів, готелів, домів, а я вибрав щось з мого минулого, бо я гордий із свого походження”.

Щоб взяти участь у стейтових змаганнях у Вірджинії, Адріан мусів виготовити не тільки сам модель, але також детальні плани фундаментів, кожного поверху та подати всі точні розміри. Крім того, мусів відповісти на всі питання, які йому ставили чотири професійні архітекти відносно енергії, стандартів громадської безпеки, коштів ogrівання, тощо.

Цієї осени Адріан почав свої студії архітектури у стейтовому університеті Вірджинії.

Модель церкви і всі плани зараз є на виставці в українському католицькому соборі Пресвятої Родини у Вашингтоні.

Ст. пл. Адріан є сином широко відомих у пластовій праці Теофілія і Аристиди Борачок-Старух.

МАРКІЯН ШУЛЯКЕВИЧ

Пл. розв. Маркіян Шулякевич

Пл. розвідувач Маркіян Шулякевич, син пл. сен. Оксани з Галькевичів та Любомира Шулякевича з Вінніпегу може занотувати в своєму щоденнику поважні успіхи у відносно молодому житті.

У 1984 році він виграв перше місце в змаганнях красномовства усіх католицьких шкіл провінції Манітоби і в нагороду, як делегат своєї школи він отримав св. Причастія з рук Папи Івана Павла II в часі його відвідин у Вінніпезі.

До цього успіху слід додати, що Маркіян закінчив навчання в середній католицькій школі св. Павла і в роках 1984 і 1985 здобув дві золоті медалі за найкращі оцінки серед своїх ровесників. В 1984 році він закінчив також матурою Рідну Школу при парафії св. Володимира і Ольги у Вінніпезі.

У 1985 році він був делегатом Пласту разом із ст. пл. Лідією Гавришків на конференції західньо-канадської молоді в Едмонтоні з приводу „Року молоді”.

Маркіян є курінним куреня ім. Святослава Завойовника. Він є також активним у загально-громадських імпрезах і на Святі Державности ц.р.

був диктором в часі висвітлювання прозірок, які ілюстрували змагання за Українську Державу в роках 1918-19. За чітку дикцію і поправну українську мову присутні його нагородили рясними оплесками.

Маркіян від новачка виховувався у Пласті, відбув всі новацькі та юнацькі табори, раніше здобував часто перші місця в шкільних змаганнях всіх українських Рідних Шкіл, він також завзятий спортсмен і любить різні роди спорту.

Від вересня ц.р. Маркіян разом з цілою родиною

перебуває у Австралії, де його батько викладає пів року в технічному каледжі. Маркіян вже ходить до II класу в австралійській середній школі та вже нав'язав дружні зв'язки з українськими пластунами в Аделаїді.

Нашому юнакові Маркіянові складаємо ширі побажання і кличемо: „Ширше крила, юні крила розправляй! Ген до висот, понад хмари та керуй свій юний льот!“

Прес. Рефрент Станиці у Вінніпезі

Кость Гімелрайх

ПОДІЯ ПІДЧАС ГОЛКОСТУ В УКРАЇНІ

(Зі збірки споминів)

В осени тисячу дев'ятсот тридцять другого року я повернувся з Середньої Азії. Виріс і жив я майже все своє життя біля Дніпра, а тому повернувшись, я весь час думав як би його придбати човен на майбутню весну. На купівлю човна в Києві надіятись ніяк було з за браку грошей, та й хотів я мати справжню душогубку, зроблену з суцільного стовбура. Тому я і мій приятель Юрко вирішили поїхати в село Глібівку, що здавна славилось неперевершеними майстрами човнів, щоб розвідати можливість придбати нам бажану річ.

В січні місяці вирушили ми на ковзанах угору Дніпром. Погода була чудесна. Лід ще не встиг покритися снігом і вилискував веселковими барвами у променях зимового сонця. Добре відточені ковзани різали блискучу поверхню Дніпра, а легенький вітерець підштовхував нас у спину. Кілометри летіли непомітно.

В селі Глібівка ми знайшли старого майстра. Договорились про ціну й умовились, що приїдемо першим пароплавом по човен. Ми вже хотіли йти як майстер зупинив нас.

— Знаєте що хлопці? Я вже старий, — човно я вам зроблю, бо він у мене, як самі бачите, майже готовий — та боюсь, що до весни сам не доживу. Як таке трапиться, то вам Ганя, моя невістка, віддасть ваш човен, а ви їй заплатите.

— Ганю! Чуєш?

— Та чую ж! — Якось злісно відповіла молодиця, біля якої тулився дев'яти чи десяти-річний хлопчик.

— Мені ще не заклало. Але пощо нам ті гроші?

Старий майстер якийсь час мовчки дивився на невістку й онука. Потім поволі повернувся до нас і якось жалібно зітхаючи повторив.

— А пощо ж нам ті гроші? А може б ви, за ті гроші, купили хліба? Знаєте ми рибалки й нам ніколи

свого хліба не вистачало. Та й часи тепер такі, що купити ніде.

Тоді нас таке прохання заплатити хлібом за човен дивувало, але пізніше, на весні, коли довелося бачити замерзлі трупи селян побіля міста я зрозумів. Та й голод на селах не був ні для кого таємницею.

Ще перед тим як крига скресла я і мій приятель почали готуватись до подорожі в Глібівку. Ми бігли з черги в чергу побіля хлібних крамниць. Подовгу вистоювали іноді й без наслідків. В той час важко було дістати в Києві хліба.

Першим же пароплавом ми вирушили маючи по шість хлібин в кожному рюкзаку. Ми були єдиними пасажирами, що встали в Глібівці. „Парижська Комуна“, помалу переборюючи весняну течію Дніпра, залопотіла колесами в тумані. Ми ще деякий час постояли на березі й пішли в село.

— І що це воно за знак? Перший пароплав після зими й нікого в той чи інший бік? — Питали ми один одного, йдучи прибережними лозами.

Село зустріло нас тишею. А ні гавкнув пес, а не перебіг дорогу кіт, чи заспівав де півень. Моторошно було в цілковитій тиші. З острахом оглядаючись, на забиті дошками двері в хатах, ми прискорили крок.

Двері в майстрову хату навістіж. Жодного руху, подвір'я порожнє. Гукаєм. Ніхто не озивається. Ми вже майже повернулись, щоб піти геть як з за хати, ледве тримаючись на ногах, вийшов онук майстра. Потемніла шкіра, на випнутих вилицях та суглобах, здавалося от-от лусне.

Побачивши нас хлопчина немов би зсунувся, по стіні за яку тримавсь, на призьбу. Жодна риса обличчя хлопчика не рухалась і лише по очах можна було помітити, що він нас пізнав.

— Твій дід, дома?

— Хлопчина не відповідав, а сльози текли з очей. Ми присіли біля нього. Юрко подавав йому

шматочки хліба, а я шматочки кролячого м'яса, яке ми мали для себе. Хлопчина мовчки, не жуючи, ковтав те, що ми йому давали, разом з сльозами.

— Слухай Костю! Одразу йому їсти багато не можна. Я маю трохи цукру чи не розвести його в воді, щоб він випив?

Мій приятель пішов до криниці, на журавлі якої висіло дерев'яне відро. Я завів хлопця й заніс наші рюкзаки в хату. І він трохи згодом розказав нам про все, що тут сталося. Майстер помер з голоду. Мати його весь час порпалась у воді розбиваючи лід. Іноді щось знаходила й варила юшку з скойок чи пійманою жабою.

— Перед смертю дід казав шукати їжу в воді. Отож мати й товкла лід та вигрібала лопатою мул. А оце вже кілька день пішла й не вернулася.

Слухаючи це оповідання ми всі троє плакали. Хотіли хлопця забрати з собою, але він категорично відмовився.

— Без матері не піду.

— А ми тебе силою поведем.

— То я буду кричати — відповів він, а в очах його стояв жах.

— А ти думаєш, що нам його дозволять взяти на пароплав? Я бачив як селян міліція не пускала до міста, а вони всі були пухлі.— Зауважив Юрко.

Поки Юрко розповідав як міліція не пускала селян в місто, я ще раз трохи підгодував хлопця й поховав, привезений нами хліб по кутках хати. Ховаючи хліб так щоб хлопчина бачив де він, я радив йому не їсти одразу багато. — Та й мати може ще прийде то ти лиши й їй.

З сусіднього села почувся гудок пароплава, що повертався назад в Київ. Бігли ми вже не оглядаючись. Вже на палубі тієї ж самої „Парижської Комуні“ згадав я про мету нашої подорожі у Глібівку.

ВЛАДИКА Р. МОСКАЛЬ ВІДВІДАВ ПЛАСТУНІВ

Дня 16-го липня ц.р. завітав на нашу пластову оселю „Писаний Камінь” Владика Роберт Москаль. Його дуже щиро привітали учасники всіх чотирьох підтаборів: новацтво і юнацтво під проводом своїх команд. Перед таборовою їдальнею усталилися у дві лави всі учасники підтаборів, вітаючи Владика гримким „Скоб” і „Готуйсь”, а юнак і юначка вручили йому, за нашим традиційним звичаєм, хліб і сіль. Юнак від імени учасників виголосив коротке привітання.

Владика Роберт приймає хліб-сіль від представників таборів на оселі „Писаний Камінь”.

Владика Роберт був дуже зворушений таким гарним і щирим привітанням. Він відтак підходив до кожного учасника таборів, вітався з кожним, подаючи йому руку, та розпитував про прізвище і

звідкіля приїхав на табір. Був дуже здивований, що учасниками були пластуни і пластунки з інших стейтів — Іллиной, Невада, Вашингтон, Пенсильванія, Нью Джерзі тощо. Всіх учасників таборів було понад сто. Після цього скромного, але щирого привітання всі перейшли разом з Владикою до таборової їдальні, де засіли до спільного обіду.

По обіді та спільній молитві Владика висловив бажання відвідати підтабори та оглянути оселю, що красується серед чотирьох озер, з яких одне цього року було дуже вдало пристосоване до купання для таборовиків. Владика подивлявся оглядаючи капличку в гуцульським стилі з образом Матері Божої — опікунки скитальців, з підписом і дедикацією сл. п. Патріярха Йосифа, який, будучи ще у Клівленді, посвятив цей образ.

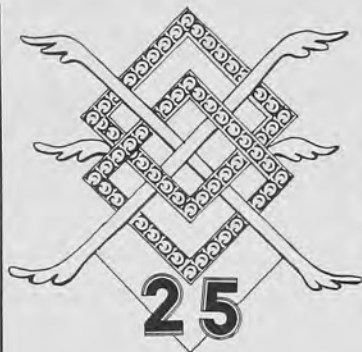
У кожному таборі на бажання Владики учасниці та учасники співали таборові пісні. Табори були далеко розкинені один від одного і треба було досить довго мандрувати по оселі. У цій мандрівці по таборах асистували Владиці по двоє учасників з підтаборів та голова адміністрації пл. сен. Оріся Палажій, її заступниця пл. сен. Маруся Федьків і пл. сен. Ярослав Кришталович — голова Пластової Станиці Клівленду. Владика після оглядин оселі був дуже захоплений красою її природи. Пластуни і пластунки сердечно дякували Владиці Робертові за таку милу і незабутню несподіванку на пластовій оселі „Писаний Камінь”.

пл. сен. Я.К.

ЧИ ЗНАЄШТИ ПРО УСР?

СТОРІНКА ПРО УЛАД СТАРШОГО ПЛАСТУНСТВА

ЮВІЛЕЙ!

XVIII-тий курінь УСР ШОСТОКРИЛІ відсвяткував своє 25-ліття 28-го вересня ц.р. бенкетом і балом. На бенкеті що відбувся в Ramada Inn, East Hanover, NJ програмою провадила пл. сен. Дарка Фарміга. В програмі були прочитання історії куреня — який взяв своє ім'я від псевда князя Романа Галицького „Шостокрильця” — та надання порядкового числа 36 новозатверджену куреневі УПС ШОСТОКРИЛІ. Привіти від різних пластових частин були відчитані, а декотрі репрезентанти склали привіт усно. Присутніх на бенкеті було коло 80, помімо цього що лише день перед бенкетом гураган перейшов через околицю. Забава була при звуках орхестри „ІСКРА”.

АДРЕСИ НОВИХ КУРІННИХ

Чорноморці	Спартанки	Хмельниченки	Лісові Чорти
Lubodar Olesnycky 9001 West Golf Road Des Plaines, IL 60016 USA	Roma Leush 347 Liberty Avenue Jersey City, NJ 07307 USA	Michael Hrycak 19 Roselle Ave. Cranford, NJ 07016 USA	Roman Washchuk 37 Old Mill Drive Toronto, Ontario M6S 4J8 Canada

Курінний:
Bohdan Kurczak
207 Maple Ave.
Uniondale, NY 11553
USA

39

КУРІНЬ УСР

“Орликівці”

Метою Орликівців є плекання та поширювання ідеї Мазепинства. Вони стараються серед неукраїнського оточення йти слідами їхнього патрона, Григора Орлика і здобувати приятелів українській визвольній справі. Заняття куреня зосереджуються на переведенні Орликіяди, і включають видання курінного журналу „Слідами Орлика” і виховну працю в станиці Гемстед. Курінь має 10 членів, віком від 19 до 30.

КУРЕНІ! ОСЕРЕДКИ! Надсилайте повідомлення про вашу діяльність:

Olha Stasiuk
36-16 24 Street
L.I.C., NY 11106
USA

Членки куреня ПЕРШІ СТЕЖІ — УПС та УСП — на Раді в Гантері, Н.Й.

ПЕРШІ СТЕЖІ — IX. 85 в Гантері, Н.Й.

- вибрано провід:
- курінна: Ляриса Крупа
- суддя: Христя Цвіль
- писар: Ксеня Зелик
- скарбник: Юля Федик
- реф. кандидаток: Діана Григорчук
- реф. „Лука”: Оріся Гриців
- прийняли 7 нових членок
- планують Стежки Культури на літо 1986

ХМЕЛЬНИЧЕНКИ — IX. 85 на Вовчій Тропі

- вибрано провід:
- курінний: Михайло Грицак (Мімо)
- осаул: Андрій Раковський (Ракі)
- писар: Адріян Городецький (Чарівник)
- скарбник: Юрко Кряк (Грета)
- хорунжий: Андрій Стасів (Дуб)
- інтендант: Ольо Шипайло
- реф. кандидатів: Ігор Макаренко (Дух)
- прийняли 9 нових кандидатів
- прийняли 5 нових повних членів (січовиків)
- планують лещатарський табір на січень 1986
- планують водно-мандрівний табір на літо 1986
- планують перевести піонерський табір в серпні
- планують забаву у Вайлдвуді в серпні 1986

КУРІННІ РАДИ

ЧОРНОМОРЦІ — VI. 85 на Бобрівці

- вибрано провід:
- курінний: Любодар Олесницький
- суддя: Юрій Шипайло
- скарбник: Влодко Наташа
- обговорено пляни на Морський Табір '85
- заплановано забаву на листопад 1985 в Ramada Inn, E.Hanover, NJ.
- планують мати Малу Раду в січні 1986

СПАРТАНКИ — III. 85 в Гантері, Н.Й.

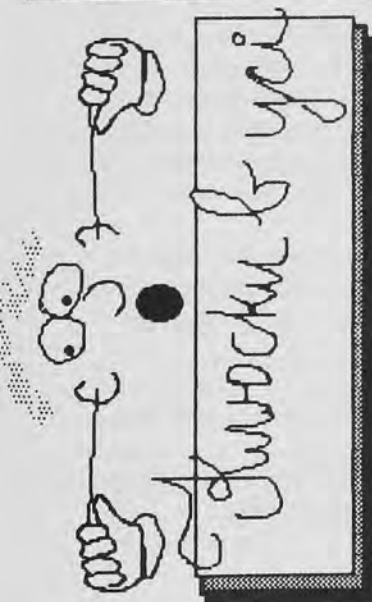
- вибрано провід:
- курінна: Рома Леуш
- I-ша заст.: Стефанія Павлишин
- II-га заст.: Сяня Хемич
- хорунжа: Адріана Лучечко
- планують дво-денний спортовий табір для УСП
- планують відновити ВФВ для УСП
- обговорено створення гуртка Спартак в Торонті

ЛІСОВІ ЧОРТИ — IX. 85. в Торонті

- вибрано провід:
- мефісто: Роман Вашук (Згуба)
- чугайстер: Роман Мушка (Будзік)
- шкріба: Евген Дувалко (Усташ)
- калитник: Віктор Короткий (Канадський лось)
- планують Велику Раду на травень 1986
- планують мандрівний табір на літо 1986

ОРДЕН ХРЕСТОНОСЦІВ — IX. 85 в Філадельфії

- одобрено нову курінну хустку з нагоди 40-ліття куреня. Хустка буде чорна з чорною сатиноюв стяжкою по краях та білим щитом при шпіді.
- прийнято 11 нових аспірантів
- планують перевести виховні табори на Вовчій Тропі в літі 1986
- планують прогульку до Непалу в 1987

НЕЗАБУТНІЙ ЛИСТОПАД

У суботу 3-го листопада, в парку Вітон Ріджонал, вашингтонська станиця відзначила свято Першого Листопада — річницю того дня в 1918-му році, коли українці захопили владу в столиці Західної України Львові. Відзначення почалося тереновою грою — змагом. Ось репортаж про це однієї з учасниць змагу:

*„Пошли мене, мамо, назад до табору,
До Пласту, науки і до школи...”*

—Поспішися, скоріше, бо спізнимось до школи!
—Діти, маєте все? Обід, книжки, пластовий виряд?
Суботу 3-го листопада, не була звичайна, поспішно-сонна субота. Цього дня студенти приготувались до іншої форми навчання. Вони не вчилися з листків книжок, а знаходили відповіді серед осіннього листя лісу. Станиця Вашингтону відзначала Перше Листопада маршем, в якому брало участь все юнацтво і новацтво. Можна сказати, що святкування почалося три дні перед маршем, тобто 1-го листопада. У цей день пластуни мали нагоду відзначити чин Першого Листопада і згадати про великі події, що сталися рівно 66 років тому 1-го листопада 1918 р. Пластуни віком від семи до сімнадцяти років зі зацікавленням слухали розповідь пл. сен. Зенона Стахова про події, які завершилися встановленням української влади у Львові та бадьорим лопотінням синьо-жовтого прапора на ренесансовій ратуші.

В суботу під час навчання важко було відмінювати слова та рисувати мапи. День був чудовий, осінній, не було зимно, а повітря було повне веселого, дзвінкого ентузіазму. Деревка поза вікнами легко хитались, а яскраве листя шуміло на вітрі, запрошуючи пластунів на двір, на прогульку. Нарешті дзвінок на обід замкнув книжки і відчинив двері кляс. Усі вхопили наплечники і вибігли привітати шелест листя. Воно летіло поміж пластунами, вітер підносив один лист вище другого, а молоді голоси творили додатковий шелест. Шелест який єднався з шопотом листя. Запитання перескакували від одного до другого:

—Цікаво, хто буде зі мною у групі? Яка буде мета гри? Хто виграє? Все це пригадує мені табір. Скоро всі були розділені — дівчата та хлопці, справжня мішанина віків у кожній групі. Точні інструкції були дані, і пластуни, група за групою входили в ліс — на прогульку через ліс до „Львова” та назад у минуле. Молодь ішла зголоситися помагати Січовим Стрільцям. Відразу з першим кроком, нове товариство вжилось у світле минуле...

Нас п'ятеро. У попередньому селі було нам сказано, що більше груп молоді різного віку також ідуть в сторону Львова. Нам Січові Стрільці визначили точну стежку. Йдемо тепер за

помаранчевими знаками. Здається, що десь тільки миля нам лишилась до важного міста. Не знати точно, що нас чекає, але ми підготовані до всяких пригод. Марш цікавий. Ми помагаємо молодшим іти з нами, не втрачаючи дорогоцінного часу. Працюємо разом. Здається, що ми уже наближаємось до Львова.

О! Тихше! Там видно пошту Стрільців. Підійдемо, може нам щось скажуть. Є лист для нас! Щойно прислали, написано морзеткою! Скоро! Сідаймо відчитувати! „Сотник”...

„Сотник ранений а ліки заховані на другому перестанку!”

Дякуємо за поміч і швидко відходимо.

Як знайти ліки? Де вони будуть?

Хтось стоїть! Це наші! Зголошую групу та починаємо шукати. Маю!

Наймолодша в нашій групі знайшла потрібні ліки під кущем. Наука не пішла в ліс — наші найменші наслідували нас. Зрештою, усі з групи добре підготувались попереднього літа.

Виглядає, що сотник скоро виздоровіє. Може буде трохи кривити ногою, але злам кістки не дуже серйозний. Може лишиться трошки сивого у волоссі.

Пригоди нам якось вдаються. Щасливі, що так добре приготувані, з охотою виконуємо разом обов'язки. День даліше чудовий. Притаманний осені запах листя, що під ногами, та синє небо, яке видно час від часу крізь дерева, помагають нам маршувати. Несемо вже український прапор та шаблю. Азимут та компас показали сховану зброю. Прапор ми вшили швидко, але з пошаною. Це символ нашого загалу. Тепер будемо табір. Можна тут збудувати кухню та стрінутись з іншими. Одна частина боротьби скінчена, але чомусь я думаю, що ще буде і більше.

Січові Стрільці 1918-го року виступили із стежок лісу, а пластуни 1984-го року прийшли на їх місце. Зміна не була цілковита. Слід попереднього було видно на загальній збірці пластунів, коли відбулось іменування на різні вищі ступені пластування. Ця прогулька не пройшла без сліду в нашій пам'яті. Все закарбувалось глибоко...

Всі групи збиралися біля вогню. Заїдали ковбаски, пекли „маршмелки”. Листя шуміло, а від групи до групи „бігали” запитання: „Хто виграв? Кому припало яке місце?”

Золоте, велике сонце зайшло, а пластуни ще даліше говорили про свій день, проведений серед Січових Стрільців.

пл. розв. Теодора Б. Хомяк
За „Станичними Вістями” ч. 5/30/
Листопад 1984

„РЕСТОРАН” НА НОВОМУ СОКОЛІ

Учасники цьогорічного юнацького табору п.н. „2988” на „Новому Соколі” підготували для своїх гостей — юначок товариську зустріч у вівторок 23-го липня 1985 року.

Назва табору „2988” мала означати друге тисячоліття Хрищення України.

Вечером біля 8:30 год. приготовано на площі, де відбуваються таборові ватри „Ресторан-клуб 2988”. До брами табору юначок під’їхали автоми два водії, готові перевезти по черзі гарно повбраних юначок на місце зустрічі. При вході до „клубу” інші юнаки „велейс” відчиняли двері авт та впроваджували юначок до стола головного кельнера пл. розв. Данила Шипилявого. Він записував імена усіх юначок в книзі гостей та доручив своїм помічникам-кельнерам порозсаджувати юначок біля столів. Вони впроваджували юначок через освітлений свічками вхід до столів, що були вже готові до їди, прикрашені квітами і горючими свічками, уложені довкруги ватри півколом. За ними була закрита заслоною сценка. „Клуб” прикрашено на взір полінезійського ресторану з деревяними виробами на стінах і малими „пальмами”.

Юнаки-кельнери в різноколірових ясних сорочках приносили дівчатам смачні тропічні напитки з різних соків та зимні присмаки з ананасів. Вечер’я розпочалася відчитанням привітів, які відчитав власник „ресторану-клубу 2988”, комендант табору юнаків ст. пл. Андрій Пришляк. Відтак страви вносили кухарі вбрані в білі фартухи і білі шапочки. Велика подяка від юнаків належиться паням з кухні за поради і допомогу у приготуванні вечері.

Кухарі гостили юначок куркою „теріякі” з ананасами, китайськими галушками та смаженим, приправленим городининою рижом. Коли усі юначки повечеряли, кухонна служба принесла їм овочеве морозиво з пінкою.

Відтак кельнери вичистили столи, сценка позаду вогника відкрилася і почалася програма.

На сцену вийшов пл. розв. Юрій Депутат, який провадив програмою та співав романтичні українські пісні, причаровуючи ними юначок. Виступали також чарівник-штуркар пл. розв. Марко Ликтей, молодий комедіант пл. прих. Олесь Рослицький, та жонглер-штуркар пл. розв. Петро Коритко. Опісля юнаки перебрані за модерних музикантів під колірними світлами наслідували відому рачестерську музичну групу „Мельодійні ночі” на інструментах, що їх самі зробили. Група юнаків-карликів танцювала коломийку для розваги присутніх а пл. розв. Петро Клим показував гостям як танцювати гавайське „лимбо”.

Після закінчення ватри веселими піснями, юнаки попрощали своїх гостей-юначок та запровадили їх до дівочого табору.

Вечір а передусім „ресторан” вимагали багато підготовки, співпраці та уваги усіх юнаків і їх виховників. Але наступного ранку було нам дуже сумно, що треба все підготоване розбирати. Щирі подяки юначок підтвердили нам однак, що вечір товариської розваги пройшов добре і залишив усім гарні спомини на довгий, довгий час.

ст. пл. скоб. Мирон Рабій

ПЛАСТОВА ЯЛИНКА В МЕЛЬБОРНІ

Популярною вона стала не лише серед пластунів, але й серед ширшого громадянства. Кожного року при заповненій залі наша пластова родина звеличує народження Божого Дитяти. Кожного року при запаленні свічечок ми думками з нашими рідними та знайомими. Ми шлемо їм наші сердечні побажання та молимося за їх кращу долю та за краще майбутнє всього нашого народу.

Велич Різдва так гарно змальована в наших колядках, які лунають у всіх закутках України, як теж і в цілому вільному світі.

Ось у своєму вірші Володимир Переяславець так змальовує гарними образами Різдво:

Різдво — чудове свято свят,
Що про минуле будить гадку,
Ялинка — дар від янголят,
Колядка — пісня про Дитятко.

Сьогодні ми колядники,
Як наші прадіди бували,
І „Бог Предвічний”, як вони,
Співали внуки і сини.

Тобі, далекий Рідний Краю,
Народе милий, дорогий,
Колядку давню ми співаєм,
Щоб не раділи вороги,
Не святкували перемог,
Бо з Богом ми, і з нами — Бог!

Після привітання та молитви запалено три свічки, з яких перша символізує народження Христа, друга — пластову єдність, третя — борців нескореної України.

Пластова ялинка в Мельборні, Австралія, січень 1985 року
Сценка: „До Вифлеєму”. Беруть участь Даріян Лисенко, Наталка Лисенко, Симон Когут, Ярема Семків, Віта Харуцька, Роман Бойчук

Під звуки коляди „Бог Предвічний” новацтво розпочало програму „живою ялинкою” на сцені.

Крім деклямацій про Різдво, була сценка, в якій брали участь новацтво і молодше юнацтво п.н. „До Вифлеєму”.

Після вечері була спільна коляда, а відтак конкурс колядок по столах. Наше новацтво знову виграло першу нагороду.

Подруга Наталка

ПРОГРАМА ПЛАСТОВОЇ ЯЛИНКИ

1. Українські пластуни! Христос Родився! — ст. пл. Юліяна Кметь
2. Привітання
3. Запалення свічок
4. Спільна коляда — „Бог Предвічний народився”
5. Горять свічки (Роман Купчинський) — ст. пл. Петруся Цабанюк
6. До Вифлеєму... — Даріян Лисенко, Симон Когут, Роман Бойчук, Віта Харуцька, Ярема Семків, Наталка Лисенко
7. Поява ангелів — Катруся Мельничук і Леся Данилович
8. Приходьте з колядою (Ольга Лубська) — Віта Харуцька
9. Спільна коляда — „Добрий вечір Тобі...”
10. Вечеря
11. Конкурс колядок

ВЕСЕЛИЙ КУТОК

— Чого ти ходиш з тією Лідою?
— Бо вона інакша від других дівчат.
— Чим інакша?
— Бо тільки вона хоче зі мною ходити.

* * *

Юнак і юначка в кіні:

— Він: — Ти бачиш?
— Дуже добре!
— На тебе не віє?
— Ні!
— Маєш м'яке крісло?
— Так!
— З заду тебе не штуркують?
— Ні!
— То поміняймося місцями!

* * *

В м'ясарні:

— Ромцю, піди подивися чи м'ясар має свинячі ніжки.
— Не бачу, мамцю, бо він має довгі штани і черевики на собі.

З „Округлих квадратів”

ПОСТРІЛИ З ЛУКА

— Говорять про блудних синів — а блудних дочок хиба нема?
— Молода акторка виходила зі себе, бо не могла увійти у свою роллю...
— Гідних ворогів теж треба заслужити...
— Це нетактовно називати посивілих графоманів „початкуючими авторами”...

Д. Арсенич

ЛЕОНІД ЖАБОТИНСЬКИЙ

Коли мова йде про велетнів у спорті, майже без винятку є якась легенда пов'язана з їхнім вступом у спорт. Тяжко сказати скільки правди в цих легендах, але все одно їх варта знати, бо часто вони знайомлять зацікавлених з особистістю даного спортсмена.

Існує цікава легенда про вступ Леоніда Жаботинського у спорт. Жаботинський, чи „Жаба“, як його тоді прозивали школярі-ровесники, залюбився в одній дівчині. Та коли він вирішив, що час признатися в коханні, дівчина з криком прогнала його... Кажуть, що в той час Леонід маючи 16 років був колосальних розмірів: його ріст був 183 сантиметри (6,2" 3/4), а важив він 99 кілограмів (220 фунтів)! Жаботинський вирішив довести їй, як і всім шкільним товаришам, які з нього сміялися, що він себе „виведе в люди“! У школі наука йшла важко, тому він вирішив, що стане неабияким спортсменом.

Леонід Жаботинський народився 28-го січня 1938 року у селі Успенка на Сумщині. В дитинстві важко було його відрізнити від пересічної дитини. Високого росту, шуплий, він не проявляв жодних майбутніх характеристик. Перший спорт, яким він займався, була клясична боротьба. Батько Леоніда був ознайомлений з цим спортом і тому рішив навчити свого сина. Рідко коли Леонід перемагав своїх ровесників...

Згодом родина Жаботинських переїхала до Харкова, де батько дістав працю на фабриці тракторів. Леонід вступив до школи. Грав кошиківку та вправляв різні біги. Після 8-ої класи він кинув школу, став учнем токарства в котельно-монтажному цеху на тракторній фабриці. В цей час він підріс і придбав ще чимало ваги! Вступаючи на фабрику, Леонід відразу взявся за спорт, бо чимсь же треба було зробити враження на „свою любов“.

Змагався спочатку у боксі та легкій атлетиці, кидаючи ядро. З часом почав підносити штангу. У меті ядра мав незлікні виследи. Був рекордсменом України поміж юніорами, а в 1959 році зачислювався до найкращої п'ятірки змагунів України поміж дорослими. Все ж таки ці результати в легкій атлетиці, відчувалося, не були його максимальними. Він не мав природнього „запалу“ щоб прикласти всі сили до штовхання ядра. Жаботинський, як і тренери, рішив, що його масивна будова найбільше пристосована до підймання штанги.

Першим тренером Леоніда у штанзі був Михайло Світличний. Хлопець хотів відразу бачити результати. Світличний помалу розвивав силу

Жаботинського, вірячи у прислів'я: „Все приходить до того, хто вміє чекати“. Першу перемогу Леонід завоював у 1955 році на обласному чемпіонаті спортивного товариства „Торпедо“. Того ж року на чемпіонаті юніорів тричі йому не вдалося підняти у першому русі-жимі сто кілограмів, хоча на тренуваннях підносив часто і більшу вагу. Тренери, знаючи психологічні риси Жаботинського, дали йому четверту змогу, бо боялися, що він розчарується і покине штангу.

Важка атлетика — цікавий спорт. Тут змагуни стараються підняти приписаним способом якнайбільше ваги. До недавня богатири змагалися в так зв. клясичному триборстві: спортсмен піднімав штангу трьома різними способами — в жимі, ривку та поштовху. Сума кілограмів, піднятих в усіх трьох вправах, визначала переможця. На XX Олімпіаді в Мюнхені востаннє штангісти виступали в триборстві. Тепер лишилися лише дві вправи: ривок і поштовх. Ривок — це вправа, в якій штангу одним безперервним рухом підіймають вгору на випростовані руки; поштовх — це вправа, в якій штангу одним рухом підіймають на груди а після того виштовхують вгору на випростовані руки. Можна встановлювати рекорд у поодиноких вправах, як і в сумі вправ.

У 1958 році у Львові Жаботинський вперше виступив на чемпіонаті країни серед дорослих. У поштовху тричі він не зміг підняти початкових 160 кг. Деб'ют і повна невдача.. Підійшов до нього тренер збірної СССР Яків Куценко. Підбадьорюючи, порадив змінити стиль. Жаботинський завдячує пораді Куценка успіхи. В 1959 році Леонід підняв 460 кг і його включили кандидатом до складу збірної СССР. Того ж року на II Спартакіаді СССР завоював 5-те місце!

У 1960 році Жаботинський виграв чемпіонат України в сумі 455 кг, а також здобув перше місце на Всесоюзному конкурсі молоді в Таллінні. Хоч він і мав успіхи, та не зробив доброго враження на тренерів, які підбирали змагунів на Олімпіяду в Римі.

Наступні роки в спортовому житті Жаботинського не віддзеркалювали ані успіхів, ані старань. Він прибрав багато ваги, важив понад 160 кг (354 ф) висоту мав 183 см. Виглядав масивно і в той же час незграбно. Все ж таки він був неймовірно спритний і вільно володів своїм тілом. Міг скочити 87 см вгору зі стоячої позиції, не розганяючись. Грав пінг-понг з неймовірною легкістю і проворністю. На

жаль, успіхи не приходили. Тренери рішили, що причиною є психологічний бар'єр. Підозрівали, що Жаботинський рішив, що не може піднести більше як 460 кг....

На змаганнях у Дніпропетровську Леонід Жаботинський познайомився з молодою дівчиною, з якою почав зустрічатися, а згодом одружився. Рішився переїхати до Дніпропетровська. Незадовго там на чемпіонаті СРСР він вперше підніс 500 кг.

1963 рік був дуже успішний для Леоніда. На III Спартакіаді хоч здобув лише друге місце, підіймаючи в сумі 530 кг, встановив світовий рекорд — 165 кг у ривку. На світових першенствах у Стокгольмі здобув третє місце і встановив новий світовий рекорд у ривку — 167,5 кг.

Десь у цей час Жаботинський попав під опіку нового тренера, Олексія Медведєва, свого часу чемпіона СРСР зі штанги. Медведєв якраз докінчував свою докторську працю на тему „Техніка штанги у Юрія Власова“. Власов — уродженець України, з Макіївки, чемпіон XVII Олімпіади, чемпіон і рекордсмен світу, якраз у той час підготовлявся до XVIII Олімпіади, і був суперником Леоніда Жаботинського. В часі своїх спостережень над Власовим, Медведєв занотував багато даних про його психологічну особистість, які не подав у кінцевій праці. Медведєв переконався, що Власов надто сентиментальний, вразливий та довірливий до тої міри, що всім усе вірив...

Шість місяців перед Олімпіадою рішено, що Власов та Жаботинський будуть репрезентувати СРСР на Олімпіаді в Токіо в найтяжчій категорії. В містечку Дубни, у спеціальних приміщеннях, два змагуни — супротивники, цілком іншого характеру, почали підготовку до Токіо. Серйозний та поміркований Власов довго не витримав з жартівливим, життєрадісним Жаботинським. До напруження додали ще й тренери, які зневажали Власова за його любов до спокою та читання поезій. Власов кинув Дубни і не хотів мати нічого спільного із Жаботинським...

Весною 1964 року Жаботинський встановив три світові рекорди: 168,5 кг у ривку, 213 кг у поштовху і 560 кг у сумі триборства. Вліті того ж року відбулися першенства СРСР у Києві. Власов відмовився змагатися. Жаботинський без всякого зусилля здобув перше місце. Він вірив, що на Олімпіаді здобуде золоту медаль. На жаль, місяць перед Олімпіадою, в містечку Подольськ Власов установив 4 світові рекорди, підіймаючи в сумі 580 кг. Після безсонної ночі Жаботинський змирився з долею, що золота медала не для нього... А Медведєв, навпаки, був переконаний в майбутній перемозі!

І так 18-го жовтня 1964 року в Токіо Жаботинський, Власов та інші зібралися змагатися за золоту медаль. Після перших двох вправ Власов провадив 5-ма кілограмами, встановлюючи два світові рекорди. Всі були переконані, що він переможе. Всі, крім Жаботинського та Медведєва.

Останню вправу, поштовх, Жаботинський починає з 200 кг. Ледь-ледь він їх підносить. Це ж невелика сума. Чи це не театр? Власов підозріває, що Леонід здається. Жаботинський підходить до нього: „Знаєш, Юра, досить. Ти виграв золото! Нашо нам себе мучити?...“ Власов не згідний. Це ж його останній виступ. Хочє завоювати золоту медаль у світовому рекорді. Іде й підносить 210 кг. Жаботинський просить 217,5 кг. Що діється? Чи він обдурює Власова? Бо ж ніхто у світі досі не підніс такої ваги! Але ні, якщо піднесе, то здобуде першєнство! Це його одинока надія на золото!

Жаботинський підходить до штанги, робить потужний підрив... Ні, не досягнувши навіть грудей, штанга паде на підлогу. Жаботинський втомлений, сім годин змагу його виснажили. Він підходить до Власова і вітає його. Невдача чи хитрощі? Змагуни мають ще по одній спробі. Власов просить 217,5 кг. Не може втримати цю вагу над головою. Він все ж таки задоволений, бо здобув золоту медаль та три світові рекорди. Надходить остання спроба Жаботинського. Він знов просить 217,5 кг. Якщо піднесе, золота медала його, якщо ні — срібна.

Жаботинський виходить на плятформу, моргає Медведєву, і наче б без жодних зусиль підносить цю вагу! Олімпійський чемпіон — Леонід Жаботинський! Набрив у сумі триборства 572,5 кг!

Досі твердять, що Жаботинський здобув медаль „хитрощами“. Тренер Медведєв добре знав Власо-

ва і, мовляв, рішив щоб Жаботинський представив себе подоланим. Мовляв, не може впоратися з рекордною вагою і тим примусить Власова вдовольнитися меншим результатом, а потім піднесе вагу, яка поборолася б Власова. Жаботинський завжди сердиться, коли йому хтось повторює цю версію: „Дурниці! Хто б собі міг на Олімпіаді дозволити на таку нерозумну тактику!...” А знавці спорту гадають, що лише двох могло собі дозволити на це — тренер Медведєв та Жаботинський...

По Олімпіаді Жаботинський рішив увічнити свої успіхи. Життєві вигоди, які дістають чемпіони, були йому занадто до вподоби. Найбільше був Леонід вдоволений новою хатою на побережжі Дніпра. Виробив теорію, що людина може зберегти силу надовго, якщо економить енергією. Він відмовився від важкого тренування і часто відмовлявся змагатися. Тренери безупину його підганяли, але він не резигнував зі своїх теорій. Не раз після обіду йшов до своєї кімнати, вивішував напис „Не чіпайте! Чемпіон тренується!” Прохожі чули лише грім хрюпіння... Волів більярд грати, чи навіть бігати, ніж серйозно тренувати.

Все ж таки ніхто не міг його подолати. В 1965 році в Тегерані та в 1966 році в Берліні став чемпіоном світу. В Софії, на товариській зустрічі турецьких та радянських штангістів встановив 4 світові рекорди, підіймаючи 590 кг. На Олімпіаді в Мехіко він здобув другу золоту медаль. Підніс в сумі таку саму вагу, як у Токіо—572,5 кг. Публіка, на жаль, була ним невдоволена. Знаючи, що здобув золоту медаль, Жаботинський відмовився від останніх двох спроб, кажучи: „Підносити штангу — це не те саме, що їсти кавун...”

У 1969 році виїхав він до Варшави на першості світу. Там під час змагу кинув змагатися через біль. Ще в 1965 році, коли Жаботинський плавав у Чорному морі відчув страшний біль. Лікарі підозрювали, що щось поганого з нирками, але дослідження нічого не підтвердили. Від того часу він у своїй уяві пережив цей біль не раз, бо побоювався його. В дійсності біль більше не повторювався. Не знати чи біль у Варшаві був дійсним, чи ні. Все ж таки, Жаботинський кинув спорт.

Два роки їздив по медичних клініках, шукаючи собі вилікування. Нарешті лікарі у Києві у 1971 році знайшли малий камінець. Не відомо, чи цей камінець був у Жаботинського ще в 1965 році. З часом, по операції, Леонід повернувся до тренування.

Ніхто не вірив, що після операції і 4-річної перерви 34-літній Жаботинський доб'ється попередніх успіхів. У 1973 році Леонід встановив новий рекорд СРСР у ривку — 180,5 кг. Через кілька місяців додав ще 3 кг і рекорд став світовим! Того ж року вдалося йому поліпшити власний рекорд до 185,5 кг. На тому закінчилася спортова кар'єра Леоніда Жаботинського. Він став тренером і здав іспити міжнародного судді.

Леонід Жаботинський — це винятковий змагун. Життєрадісний, він був улюбленцем глядачів. Його висліді теж виняткові: дві золоті олімпійські медалі, двічі чемпіон світу, переможець багатьох першостей СРСР, Європи та України. Він є змагуном, який свого часу перевершив світові рекорди 19 разів! Це неймовірно, бо Леонід Жаботинський шукав завжди для себе найлегшого шляху. Спорт дав йому славу, кар'єру. Але, на жаль, все це не захопило його першу любов...

В.К.С.

БАЙКИ

Микола Ксеняк

Кроти і жаба

Біля лісу якось раптом запанувала приглушуюча тиша. Кроти, мовчки, сидять та й уважно слухають розповідь Жаби. Жаба маєстатично сидить на пеньку й дає пропозиції на нові методи риття дір в землі. Після лекції Жаби ліс знову ожив: бурхливі оплески залунали.

—Я щиро дякую за повчальні слова, озвався головуючий Кріт, — однак, хай Жаба на мене не сердиться, але я не все з її теорії зрозумів. Може б ти нам, сестро, нові методи риття дір наочно показала?

Залунали оплески задоволення.

Жаба нерухомо сидить, мовчить, блідне і вміває...

Може хтось заперечує:
„Та це тема стародавня!”
Що ти зробиш... Кожний знає
І сьогодні актуальна.

Лисиця і гуска

Вертиться, зубами клацає Лисиця в клітці. Та й просить Гуску, щоб та у дзьоб м'ясо з землі взяла і у клітку їй подала.

Подивилася Гуска на хитруню й похитала головою:

—Не дам.

—Це ж так легко...

—Не важко би було подати м'ясо, але як голову з твоїх зубів дістати. Ось мені неясно.

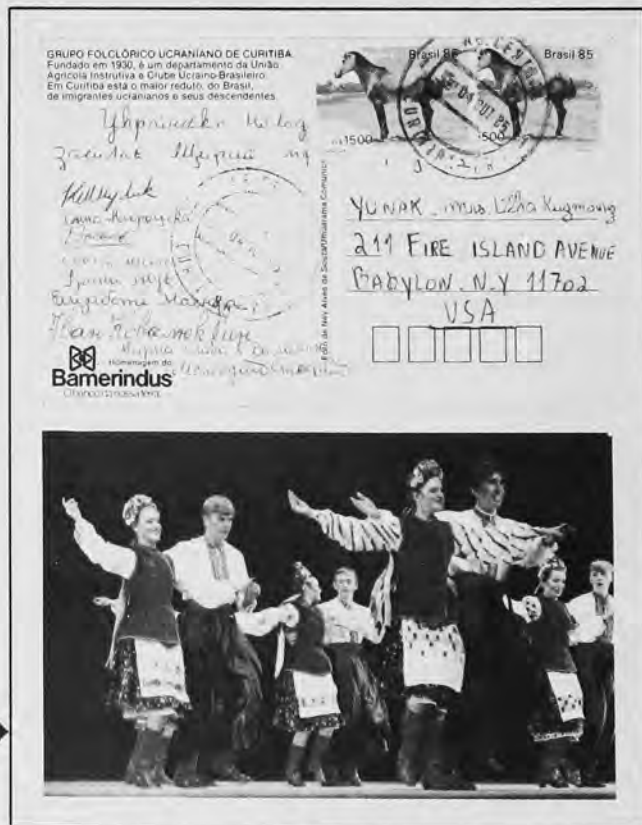
ПРИВІТИ „ЮНАКОВІ”

Із Північної Валії у Великобританії прийшов гарний привіт для „Юнака” із табору УПН і УПЮ. Підписаний комендант пл. сен. Р. Дубіль, бунчужний ст. пл. Ярема Кучинський, писар Мирослава Маренко. 36-ий з черги табір на „Верховині” був іменем Князя Володимира. Привіт прикрашений рисунками має підписи усіх членів проводів і учасників. Було їх 14 із УПН, 21 УПЮ, 10 УСП і 7 УПС. Разом 36-ий пластовий табір мав 52 учасників.

Із табору юнаків на „Новому Соколі” п.н. „2988” наспів привіт із виразними призивами проводу та усіх учасників. Комендантом був ст. пл. Андрій Пришляк, бунчужним ст. пл. Юрій Елійв, писарем ст. пл. скоб МIRON Рабій.

Наш постійний дописувач з Бразилії Корнелій Шмулик прислав привіт від української молоді з Бразилії для „Юнака” із численними підписами на карточці, що представляє українську молодечу танцювальну групу про яку ми вже не один раз містили дописи на сторінках нашого часопису.

З ПЛАСТОВОГО ГУМОРУ

Степан С.

ЧИ СПРАВЛЯТИ ПОМИЛКИ?

Якось попала в мої руки книга протоколів юнацького гуртка „Гіп”, де я довго був членом.

Так я почав читати протоколи і завважив, що писарка в українській граматиці ще не була певна себе, отже радше давала читачам до вибору, як має бути правильно:

„Передано гроші (в) гуртка ,Ч.’ нововибраному скарбникові.”

„Коляда перші два дні свят (відбудеться).”

Дальші спроби коротко перед Святom Весни довели до такого:

„—Кожин учасник гуртка повинен донести свій однострій до ладу на будучу контролю.

—про їжу предбала: Таня Ч.

—про пиття предбав: Максим Щ.”

У наших дослідженнях української літератури ми випадково натрапили на поетичні твори молодого українського поета — нажалі ще мало відомого — якого хочемо представити нашій громаді. Ми зі захопленням читали його вірші, які є єдині у своїм жанрі. Його поезії пересякли любовю до батьківщини і рівночасно відзеркалюють біду й нужду життя на чужині. Йому на ім'я Пантелеймон Підховзненко, а вірші пише під псевдонімом Лесь Налісниківський.

Де кум, де коровай, а де Зелені Свята?

Після Зелених Свят появились в одному з протоколів також обов'язки впорядника:

„Орест М. підготує гутірку, в ,діяспорі’.”

Де??? Ну, нічого...

„Впорядник Орест М. дякує гурткові за присутність в процесії на спомин українців, які згинули голодом викликаним радянською владою, в п'ятницю 8.4.1983 р.”

На закінчення — повний текст протоколу ч.10, який рівночасно відзеркалює активну діяльність і працю членів гуртка:

„Сходини не могли відбутися по програмі, тому що бракували Максим і Галина. Ми не могли робити вибори і не могли тримати гутірку, яка було особисто для Максима зроблена для здачі його проби.”

Уривок з поеми „Ми в недолі”:

Вітер віє — гуляє по полі,
У вітрі додолу гнуться тополі,
Сиджу я — очікую долі...
Нема вже ні фасолі,
Ні бараболі,
Поволі — поволі —
Час мина
Та навіть солі
У нас нема...

Петра Гільдебрандт
Степан Спех
Мюнхен, Німеччина

„ЛІСОВІ МАВКИ” НА ПЛАСТОВІ ВИДАННЯ

Рада „Лісових Мавок” 21-23-го червня 1985 р. в Лос Анджелес

Курінь УСП „Лісові Мавки” з нагоди своєї річної курінної ради вже традиційно складає великий даток на пластові видання. Так і цього року на раді, що відбулася тим разом в Лос Анджелесі в днях 21-23-го червня 1985 року з участю 28 „мавок” і

На світлині „Лісові Мавки” в часі курінної ради.

Сидять від ліва: І. Лисейко, Х. Кушнір, Л. Подоляк, І. Білик, Т. Німілович, Х. Санторе, Х. Боднарук, М. Німілович, О. Лисейко, А. Сумик, Х. Дзюк—новообрана курінна, Г. Бенеш.

По середині сидять: Ю. Левицька, Т. Білик, Л. Пясецька. Стоять від ліва до права: Л. Ганас, Д. Бойко, І. Андрійчук, М. Качмарик, Л. Гевка, Н. Горчинська, Х. Панчук, Х. Ковальська, У. Салевич, В. Яременко—бувша курінна, М. Юрцян.

кандидаток рішено зложити 400 дол. на „Залізний Фонд Пластових Видань”. Щиро дякуємо щедрим „Лісовим Мавкам” і особливо дякуємо, що не забувають ні одного року про наші видання.

Редакція „Юнака”

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

що вплинули від 1 серпня до 31 жовтня 1985 року

ЗСА:

\$25.00 — Н. Бандера, Х. Перфецька, О. Прасічка,
Н. Шек і І. Юрчак — у перші роковини смер-
ти бл. п. Ольги Андрейко — матері їхньої
співробітниці, учительки школи Св. Василя
Великого.

\$10.00 — ст. пл. вірл. Андріяна Мельничин

В. Бр.:

\$16.00 — пл. сен. Ярослав Мацко

Замість квітів на могилу

св. п.

пл. сен. МОТРИ НИНКИ-ЗАНКО

склали пожертви „Залізний Фонд” пл. видань

по \$50.00 — Оксана Бачинська, Стефа Лешко, Данило
і Олена Сявавко;

\$40.00 — Олена Гіряк;

по \$25.00 — Ростислав Ратич, Соня Слободян, Юрій
і Христя Ференцевичі;

по \$20.00 — Ольга і Роман Дзядів, Микола Кавка,
Ольга Качмарська, Ліда і Богдан Крамар-
чуки, Володимир і Зюна Мартинці, Яро-
слав Ощудляк, Ольга Пахоляк;

по \$10.00 — Світляна і Роман Андрушків, Людмила
Дармограй, Ольга Кузьмович, Галя Кутко,
Марія Макарушка, Христя Навроцька,
Уляна Старосольська, Анна Алеськевич,
Ірина Чайківська, Юрій Яцусь;

\$36.00 — Пластова Група в Елізабет.

Замість квітів на могилу

сл. п.

пл. сен. ЯРОСЛАВА УДИЧА

склали друзі: \$128.00

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п.

АНІЛІЇ ДМИТРИК

склали:

\$150.00

\$60.00

\$50.00

\$20.00

— Гурток Пластприяту в Нью-Йорку
— Гурток Пластприяту в Пасейку
— Пластова Фундація в Нью-Йорку
— пл. сен. О. Коропецька (передплата
„Юнака” для неможливого пластуна), пл.
сен. Юліан Крижанівський (для неможливого
пластуна передплата „Юнака”) пл. сен. Таня
Кузич;

\$10.00

— пл. сен. Модест Захарченко, юнак Орест
Захаріясевиц;

\$5.00

— пл. сен. Орест Гаврилук, юнак Орест
Захаріясевиц, пл. сен. Юрій Старосольський;

\$4.00

— пл. сен. О. Сидорак

\$35.00

С. і В. Сливозькі.

Замість квітів на могилу

св. п.

МАРІЇ ЗАЛЕСЬКОЇ

довголітньої учительки і виховниці склали Іванна і Ростис-
лав (син) Левицькі з Торонта.

На „Залізний Фонд” пластових видань

„Лісові Мавки” склали \$400.00 (уже традиційний даток!)
з нагоди дуже успішної Курінної Ради, що відбулася з
участю 28-ох „Мавок” і кандидаток від 21 до 23 червня 1985
в Лос Анджелесі, Каліфорнія, з підписами ст. пл. Христини
Дзюк—курінної і ст. пл. Христини Панчук—судді.

Замість квітів на свіжу могилу

св. п.

СТЕПАНА (СТЬОПИ) МАСНИКА

швагра подруги — стежинки Олі й брата друга Ігоря
Масника Плем'я „Перші Стежі”, Городище у Вашингтоні
склало 50.00 дол. Дорогим — Олі й Ігореві та їхнім
опечаленим Родинам шлемо вислови нашого найглибшого
співчуття.

Плем'я „Перші Стежі”, Городище Вашингтон

ПРОСИМО ПОПРАВИТИ І ПРОБАЧИТИ!

У червневому числі „Юнака”, стор. 24 подано, що даток
„Замість квітів на могилу” св. п. Панаса ПАНАСЮКА та
св. п. Євгенії ШАРКО склала Кредитова Кооператива „Са-
мопоміч” в Балтіморі, а має бути Плем'я „Перші Стежі”.
Даток переслала Кредитівка урядовим чеком і тому ста-
лася помилка.

Адміністрація

Хто з Вас подорожує

- літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
- у Канаді чи поза Канадою

повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради

в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto M6H 1N2, Ont.

Telephone: 535-2135 & 535-2136

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Ірина і Роман Вжесневські

**THE FUTURE
BAKERY**

735 Queen St. West, Toronto, Ontario

Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластуни і Пластунки,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

**СВЯТО—МИКОЛАЇВСЬКІЙ
КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ**

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave.,

Tel.: 336-4529

Toronto, Ont. M6J 2P4

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ і ПЛАСТУНКИ

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстарішій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

Центрاليا 295 College St. Toronto, Ont. M5T 1S2
Tel.: 922-1402 & 922-2797

Відділ 3635 Cawthra Road
(біля Української Католицької
Церкви)
Tel.: 272-0468

Відділ 2397 Bloor Street West, Toronto,
Ontario
Tel.: 762-6961

Корисні умови для вкладів і позичок. Наше завдання
помагати членам в економічних справах порадами і
фінансово.

Наша справа — служити членам!

ОДИНОКА В ТОРОНТІ УКРАЇНСЬКА

COMMUNITY TRUST CO. LTD

2271 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P1
Phone: (416) 763-7333

Приймає вклади і ощадности. —
Платить найвищі відсотки. —
Уділює особисті і моргеджові позики. —
Приймає і реєструє пенсійні плани і на
нові дома (PPC). — Полагоджує всі
банкові операції. — Завідує спадками і
довіреннями (траст).

ОЛЕНЬ СОКІЛ БДЖОЛА БАРВИНОК

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
НООПЕРАТИВА**

"САМОПОМІЧ"

І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ

"САМОПОМІЧ"

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —

*запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 ппол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 ппол.

Щадіть, позичайте та полагоджуйте всі свої
фонансові потреби в своїй рідній Українській
Фінансовій Установі.

Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки
від звичайних ощадностей якого-небудь банку
чи шадниці.

А також даємо на дуже догідних умовах
всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N. J. 07055. Tel. 201-473-5965

"... виховання — це надавання дум-
кам і почуванням яногось напрямку", —
наже Олександр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє виконанню
цього завдання.

Читайте ж і **СВОЄЧАСНО** передпла-
чуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
нів та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприятю і
загалу батьків, які цінавляться вихован-
ням і громадськими справами.

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
REALTOR — INSURANCE BROKER

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555
3359 Bloor St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:
2204 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5666

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303